

Aloite: Vanhusneuvoston edustajien aseman vahvistaminen

VD/8613/00.02.03.00/2024

Pian päättyvän valtuustokauden myötä toimielimien luottamushenkilöt valitaan uudestaan. Vanhusneuvosto näkee tässä hyvän tilaisuuden keskustella, kuinka vaikuttamistoimielinten edustajien asemaa voidaan vahvistaa.

Nyt voimassa olevan toimintasäännön mukaan Vantaan vanhusneuvostossa on vähintään kymmenen kaupunginhallituksen nimeämää varsinaista jäsentä, joista yksi on valittu sotaveteraanijärjestöjen edustajista sekä kullekin varajäsen.

Lisäksi kokouksiin osallistuvat kaupunginhallituksen nimeämä edustaja, asiantuntijaedustajat kaupungin kolmelta toimialalta ja seurakuntayhtymältä sekä kuusi eläkeläisjärjestöjen edustajaa. Järjestöedustajien asemaa ei ole kuitenkaan määritetty toimintasäännöissä. Kaupunginhallituksen päätöksellä 27.3.2023 § 7 eläkeläisjärjestöjen edustajat toimivat kokouksessa asiantuntijajäsenenä, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus.

Vanhusneuvoston työskentelystä saatujen kokemusten perusteella vanhusneuvosto haluaa ehdottaa seuraavaa:

1. Eläkeläisjärjestöjen edustajien aseman vahvistaminen

On tärkeää varmistaa, että eläkeläisjärjestöjen edustajat ovat jatkossa vanhusneuvoston täysivaltaisia jäseniä. Vaikuttamistoimielimellä tulee olla tehokas, toimiva ja kattava yhteys kaupungin ikääntyneeseen väestöön, heidän edustamiinsa yhteisöihin sekä vapaaehtoistyöhön perustuvaan toimintaan. Näin taataan, että kaupungin kehittämistyössä hyödynnetään ikääntyneen väestön osaamista ja arjen tuntemusta.

Kustannusvaikutuksia päätöksellä ei olisi, sillä eläkeläisjärjestöjen edustajat saavat nykyisellä käytännöllä kokouspalkkion siinä missä varsinaiset edustajat.

2. Vanhusneuvoston edustaja kaupungin lautakuntiin

Vanhusneuvoston vaikuttamistyön onnistumisen kannalta on tärkeää, että ikäihmisten ääni tulisi kuuluville jo päätöksenteon varhaisessa vaiheessa.

Tästä syystä ehdotamme, että vanhusneuvoston jäsenelle myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus kaupunkiympäristön sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakuntien kokouksiin. Näissä lautakunnissa linjataan eniten ikäihmisten palveluihin ja ympäristöön vaikuttavista asioista.

Vanhusneuvoston edustajan läsnäolo keskeisissä päätöksentekokoelimityssä tukee ja monipuolista laadukasta päätöksentekoa. Suora ja välitön yhteys helpottaa ja nopeuttaa keskinäistä viestintää ja tiedonjakoa.

Kaikista vaikuttamistoimielimistä vain nuorisovaltuustolla on edustaja kaupungin lautakunnissa vuodesta 2012 alkaen. Tätä on perusteltu muun muassa sillä, että alaikäisillä ei ole mahdollisuutta äänestää kuntavaaleissa. Vaikka tämä on totta, ei se saa olla peruste sille, etteikö myös vanhusneuvoston vaikuttamistyön edellytyksiä voitaisi vahvistaa.

Lautakunnat päättävät itsenäisesti minkä tahoen edustajia kutsuvat kokouksiinsa. Kaupunginhallitus voi kuitenkin kehoittaa lautakuntia laajentamaan kutsulistaansa ehdotetulla tavalla.